

L'avaluació de riscos laborals en màquines

Plan general de actividades preventivas
de la Seguridad Social 2013

La certificació i marcat Conformitat Europea (CE) formen un procediment únic de reconeixement de la seguretat. Aquest procés es va implantar per aconseguir que la lliure circulació de productes per la Unió Europea (UE) no suposi un minvament en la seguretat dels mateixos.

El marcat CE de les màquines, així com el certificat de conformitat, estan establerts i regulats en el Reial decret (RD) 1644/2008 (cal tenir en compte que existeixen màquines que tenen una regulació específica a part de l'esmentada). Aquest s'aplicarà a la maquinaria que es comercialitzi i es posi en servei a partir del 29-12-2009. Amb aquest s'amplia la definició de màquines pel què fa a l'anterior (RD1435/1992) i s'estableixen qüestions més detallats sobre el contingut del manual d'instruccions, entre d'altres.

El fabricant té la responsabilitat de certificar la conformitat de la màquina i assignar el marcat CE. Les que han estat comercialitzades i posades en ús amb anterioritat a l'1-1-1995 no els és aplicable el RD1435/92 (ni l'actual), per la qual cosa no tindran les certificacions.

En aquesta matèria, l'obligació de l'empresari és la verificació del compliment del RD1215/97 d'equips de treball (en el terme equips de treball s'inclouen les màquines). Aquest compromís existeix tant si la màquina té el marcat CE com si no el té.

Si una màquina està marcada CE i disposa de la declaració de conformitat CE del fabricant, possiblement compleixi tota la normativa vigent que li sigui aplicable (fins i tot el RD 1215/97) però no té per què ser així. A més, s'haurien d'avaluar les condicions d'utilització, manteniment el lloc on s'està utilitzant, entre d'altres.

D'altra banda, si no està marcada CE (posada en servei abans de l'1-1-1995), l'empresari pot assegurar-se documentalment que aquesta compleix el RD1215/97. A més, seria possible sol·licitar a un Organisme de Control Autoritzat (OCA) que procedeixi a la revisió de la màquina i expedeixi un document de compliment amb el RD1215/97 (aquest requisit no està establert ni regulat pel RD, per la qual cosa no és obligatori).

Com en el cas de les màquines amb el marcat CE, tampoc és suficient aquesta certificació per donar compliment a les obligacions de l'empresari en aquesta matèria. Encara que aquesta adequació en si mateixa és una avaluació de riscos, també caldria estudiar les condicions d'utilització, manteniment, lloc d'aplicació, entre d'altres aspectes (normalment aquests organismes es limiten a realitzar la certificació adequant l'equip de treball a l'annex I del RD 1215/97).

L'obligació de realitzar una avaluació de riscos laborals es troba en l'article 16 de la Llei 31/1995 i articles 4.2. i 5.1. del Reglament dels Serveis de Prevenció. El RD 1215/97 amplia les obligacions de l'empresari en aquesta matèria.

A continuació s'especifiquen els apartats que inclouen l'avaluació de riscos dels llocs en relació amb els equips de treball.

a) **Seguretat en el treball:** caigudes, atrapaments, cops, risc elèctric, etc.

b) **Higiene Industrial:** contaminants físics, químics i biològics.

c) **Riscos ergonòmics:** Es tracta de dissenyar el lloc de treball i la posició dels treballadors durant la utilització de l'equip, entre ells, espai de treball, altura del pla de treball, seient, posició de l'operador en relació amb els òrgans de comandament de l'equip, soroll, vibracions, temperatura i il·luminació de les zones i punts de treball (article 3.3 del Reial decret 1215/1997 de 18 de juliol).

d) **Riscos psicosocials:** Es tracta de comprovar si a l'avaluació de riscos s'han tingut en compte factors psicosocials, com a organització del treball, càrrega mental, ritmes, horaris, torns, nocturnitat, monotonia, etc.

En conclusió, tant si la màquina té marcat CE, com si no el té, l'empresari està obligat a realitzar una avaluació de riscos laborals de la mateixa. Aquesta valoració l'actualitzarà quan succeeix un dany per a la salut dels treballadors o canviïn les condicions de la mateixa.